APR 10 1922
UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXX. Число 81. Джерзи Сиҭі, Н. Дж., субота, 8. марта, 1922. VOL. XXX. No. 81. Jersey City, N. J., Saturday, April 8, 1922. THREE CENTS

КРАЙНА ПОРА КІНЧИТИ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

НЕ-ЮНІЙНІ ВУГЛЕКОПИ СОЛІДАРИЗУЮТЬСЯ ЗІ СТРАЙКОМ

БРАВНСВИЛ, ПА., 6. цвітня. — Зорґанізовані робітники вуглевих копалень переконують всіх незорґанізованих вуглекопів до участи в страйку; як видно з вуглевого округа в південно-західної части стейту Пенсилвенія, неюнійні вуглекопи підуть в страйку за юнійними. Сюди прибули орґанізатори майнерської юнії Де Юнайтид Майн Веркерс оф Америка і по короткім уже побуті в околиці потрафили перетягнути до страйку просто всіх незорґанізованих майнерів.

Великі фабрики зеліза та великі вугольні підприємства докладають усіх сил, щоби унеможливити страйк в околицях, що добувають коксовий вуголь, від котрого залежить рух фабрик зеліза та стали. Що їх зусилля на нічо не придалися, видно з виданої нині майнерською юнією заяви, після котрої на 50,000 неюнійних майнерів вже 25,000 вийшло на страйк. Страйкові орґанізатори, вислані в сей округ, промовляли до великого числа робітників, зібраних на кількох зборах. Тисячі робітників заплатило перший раз свою вступну вкладку до юнії.

Хоч, на загал кажучи, страйк переходить безніякого заворушення спокою, все таки настрій в страйковім окрузі сильно напружений. Причиняється до сього передусім присутність великого числа жовнірів, поліції, приватних узброєних сторожів і приватних детективів, як звичайно орґанізованих з найгіршої наволочки.

ЗАПОВІДАЮТЬ НЕДОСТАЧУ ВУГІЛЛЯ

НЮ ЙОРК, 6. цвітня. — Віцепрезидент майнерської юнії подав свої обчислення про припаси вугля в Злучених Державах. З них виходить, що вже до сього часу на страйк вийшло понад 50 процент (половина) не-юнійних вуглекопів. На сій основі він заповідає, що найменче 75 до 85 процент незорґанізованих майнерів вийде на страйк. Скількість вугля, яку потрафлять добути 25 процент оставших майнерів, не може вистарчити на довго американському промислови. Після обчислення сього урядника, за шість тижнів Америка вже почне відчувати недостачу вугля.

СТРАЙК ТКАЛНЯНИХ РОБІТНИКІВ ЩЕ ЗРОСТАЄ

ЛОРЕНС, Месечузетс, 6. цвітня. — Орґанізатори великого страйку ткальняних робітників в стейті Ровд Айленд та Месечузетс проголошують, що вони відносять велику побіду над властителями фабрик. Уставлені перед фабриками в Лоренс страйкові пикети не бачили вчора ані одного робітника, йдучого до фабрики робити за страйколома. Заряди фабрики пояснюють се тим, що вони післали своїх робітників домів крадьком, щоби в той спосіб не наражувати їх на напасти зі сторони страйкарів. Якби не було, число страйкарів певно значно зросло, коли заряд може перепровадити своїх робітників так, що пикети їх не бачили; з більшим числом сього певно зробити не моглиб.

ЛАЙЛИВА ДЕБАТА В КОНҐРЕСІ

ВАШІНҐТОН, 6. цвітня. — Палата послів американського конґресу була нині видовищем сцени, яка її не приносить почести. Межи двома членами сеї палати, а саме конґресменом Джаном Ґарнером та Томасом Блентоном прийшло до крайно лайливої дебати, підчас котрої Ґарнер назвав Блентона брехуном, боягузом та нечестю для стейту, котрий його вибрав своїм представником.

Причиною острих слів були оскарження Блентона, кинені на адресу всіх членів конґресу, що мовляв вони допускаються ріжних дрібних обманьств, як приміром їдять на кошт уряду в конґресовій реставрації, купують горівку за гроші, призначені на папір і чорнило для членів конґресу, і т. п.

Кромі Ґарнера виступали проти Бентона з острими випадами теж другі члени палати. Дебата стала нарешті така горяча, що Бентон уважав за відповідне забратися з салі нарад. Доперва пізнійше прийшов він назад і виголосив промову, в котрій оправдував свої прикрі слова на адресу конґресменів новими напастями на них.

НА ЗАПОМОГУ ДЛЯ „БІДНИХ" КОРАБЕЛЬНИХ КОМПАНІЙ

ВАШИНҐТОН, 6. цвітня. — Конгрес дебатує тепер над допомогою для корабельних компаній. Перед конгресом є тепер один проект, на котрий годиться уряд, а котрий коштувавби американських податковців коло 52 міліони долярів на допомогу корабельним компаніям.

ЗБИРАЮТЬСЯ ВИКОНУВАТИ УГОДУ ПРО ЗМЕНЧЕННЄ ФЛЬОТИ

ВАШІНҐТОН, 6. цвітня. — В палаті послів внесено уже законопроект про виконанне договору пятьох держав про зменченне фльоти.

ҐЕНЕРАЛ СЕМЬОНОВ АРЕШТОВАНИЙ

НЮ ЙОРК, 6. цвітня. — Нині арештовано на двірци зелізниці ґенерала Ґреґ. Семьонова, бувшого анти-большевицького провідника на Сибірі, і задержано його в арештах на основі цивільної скарги за 500,000 долярів, яку внесла одна торговельна компанія за товари, забрані безправно жовнірами Семьонова. В позві називається ґенерала бандитом. Арештований ґенерал пробував дістати бейл в сумі 25,000 долярів, заставляючи перли своєї жени, але се йому покищо не вдалося.

100,000 ДОЛЯРІВ ЗА ЧЕРЕП.

Перед судом в Бронксі, дільниці Ню Йорку, відбувається розправа над позвом одного Шульца проти Джесап Ріелті Ко. за відшкодованне в сумі 100.000 дол., котрого домагається позовник за втрату двох цалів черепа. Шульц працював для пізваної компанії при одній будові в Ню Йорку. Коли він переходив подвірем нової будови, на нього впала цеґла, упущена другим робітником, занятим при тій самій будові на шестім поверсі. Цеґла упала з такою силою, що розбила Шульцови два цалі черепа. Наслідком випадку Шульц став нездібний до роботи на все життє.

ЩО КОШТУЄ ОГОЛОШЕННЄ.

На конвенції товариства людий, занятих оголошеннями, один бесідник подав, кілько коштують Злучені Держави оголошення. Після нього, народ Америки видає на сю ціль не більше і не менче, лише міліярд долярів на рік. Бесідник доказував, що гроші, видані на оголошення, не є викинені даром; вони навчають людий уживати ріжних річий, а тим самим підносять життеву стопу.

СТРАШНЕ УБИЙСТВО.

В місті Конкордія, в стейті Канзас, невислідженний досі злочинець порубав сокирою родину Тремблея. Межи порубаними є; Теодор Тремлей, 18-літний хлопець, котрий погиб від ран, та його чотирох молодших братів, з котрих трох відай покалічені безнадійно; отець родини, котрий покалічений легко. Злочинець порубав родину сокирою родини, котру й найдено коло місця злочину. Доконавши страшного вчинку, злочинець запалив хату і стодолу й втік. На вид огню надбігли сусіди і побачили жертви звірства. Сусід, котрий увійшов перший до дому, найшов батька родини в задній комнаті з руками і ногами, звязаними дротом; він не мав на собі одежі, а з його ран плила кров. Коли увійшли сусіди, він ледво був при памяти, і скоро обімлів зовсім. Приведений опісля до памяти, він не міг дати ніякого пояснення про особу злочиця. Не могли теж дати сього діти, котрі мають літ 14, 12, 10 і 8. На думку лікарів, лише 8-літний хлопчина може вийти зі своїх ран. Другі діти мусять померти.

ПОЛЬСЬКИЙ КСЬОНДЗ ВОЮЄ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ НА ПОХОРОНІ

В селі Бахірі, повіт Перемишль, померла дівчина Полька якої батько є Українець. Батько запросив на похорон окрім польського також українського священика. Польський ксьондз Худзік обурився, що на похорон запрошено Українця і почав сваритися з українським священиком над домовиною дівчини. Коли домовину перенесено до костела, польський ксьондз не дозволив українському увійти до костела, лаючись при тому грубими словами. Український священик мусів відправити панахиду під голим небом і вернутись, не дійшовши до цвинтаря. Так поступають польські учителі Христової науки і апостоли любови!

ПРОТЕСТАНТИ ЛАГОДЯТЬСЯ ДО КАМПАНІЇ ПРОТИ КАТОЛИКІВ

В Ню Йорку зорґанізувалося „Євангелицьке Протестантське Товариство", котре поклало собі за ціль „обороняти американську демократію від посягань папського Риму" та обороняти протестантизм перед католицизмом політичними способами. Орґанізація була покищо тайна і вийшла наяв аж тоді, як на почті появилися листи з її написею.

СТУДЕНТСЬКИЙ СТРАЙК.

Заряд висшої школи Ґлустер Сіти, в стейті Ню Джерзі, завісив в рядованню професора Кечера, учителя гиґієни (науки проздоровля), за те, що він говорив студентам отверто про полові справи. Коли студенти школи довідалися про зарядженнє дирекції, вони зараз вийшли на страйк і урядили велику демонстрацію вулицями міста. Демонстранти несли таблиці, котрих написи жадають привернення професора Кечера. Кечер видав заяву, що директор його завісив тому, що він недавно свідчив проти нього.

НАВІЗ МАЗУРІВ НА ГАЛИЧИНУ.

В селі Жирава, повіт Бібрка, переводиться парцеляція дібр барона Дево. До села спроваджено 70 Мазурів, які оселюються на закуплених землях. **Ані одного українського селянина не допущено до купна парцеляцій. Директор дібр заявив селянам, що вся земля** (700 морґів) **призначена тільки для Мазурів, а Українцям продавати не вільно.** Навіть деякі Мазури співчувають з нашими селянами і називають поступок дідича кривдою, тим більше, що ціле село лишається тепер без пасовиска і без ліса.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Вже маємо на складі

РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ

до скорого множення, очисловання платні, міри, ваги, площі, поємности і других бизнесових обчислень.

Ціна примірника, оправленого в тверду полотняну оправу 50 ЦЕНТІВ.

Пишіть на адресу:

"SVOBODA",

83 Grand Street. Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНСТВО В Ч. С. Р.

Дня 6. марта с. р. відбулося засідання Чесько-українського Комітету допомоги студіючим Українцям, який складається з представників Українського Гром. Комітету та професури і студенства, як українського так і чеського. На засіданню представник мін. закорд. справ заявив, що на подане ранійше жадання Комітету про домогу на утримання студентів в сумі 4 і пів міл. чеських корон мін. зак. справ може забезпечити поміч в сумі лише три і пів міл. кор. ч., разом з тим воно має відомости, що американська місія методистів може допомогти сумою коло 400. тисяч корон чеських.

Після цієї заяви представники студенства Черкавський, Золотаренко і Одаренко, спираючись на те, що зазначена сума асиґнована на домогу лише тієї кількости студентів, які були в Ч. С. Р. до подання меморандума урядови, і що більшої суми уряд дати не може, а кількість збільшується приїздом нових, запропонували Чесько українському Комітетови, аби він оповістив, що нікому більше з новоприїзших студентів допомог уділяти не буде, тому і застерігає їх від приїзду в Чехословаччину.

Представники Українського Громадського Комітету Григоріїв, Шаповел, Лащенко і Матюшенко висловилися проти того, кваліфікуючи виступи представників студентства як неоправданий з боку громадських та національних інтересів і лише грубо еґоістичних. Вони пропонували, аби Студентська Поміч замість проєктів про одмову в помочі новоприбуваючим подбала про підшукання нових коштів, по верх того, що дає уряд, без завдання Студентської Помочі не в тім, щоб розпреділяти готове, що уряд дає, а в тім, щоб шукати инших джерел помочі.

В ПОЛЬСЬКІЙ ТЮРМІ У ЛЬВОВІ.

У львівських поліційних арештах при ул. Яховича під ч. 5. уже більше як місяць сидить старшина української армії, репатріянт Осип Думін з Дрогобиччини. Живе він там у крайній нужді. Крім цего сидить там богато українських поворотців.

УКРАЇНЦІ!

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ, ТОВАРИСТВА, БРАТСТВА, СЕСТРИЦТВА, ПАРОХІЇ, СІЧИ, СПІЛКИ, КЛЮБИ І ВСІ УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНКИ В АМЕРИЦІ:—

Поспішіться з довершеннем і закінченнем Позички Національної Оборони!

Подбайте, щоби Позичка була довершена і перевершена найдальше до місяця!

Громади і товариства, котрі вже зложили свої записи, повинні тепер доложити, аби осягнути українську побіду!

Всі ті Українці й Українки, котрі зложили вже готівкою свої записи, повинні позмозі ще доложити, але передівсім повинні допильнувати, аби ті, котрі підписали позичку, а досі ще готівкою не зложили, сейчас сповнили свій громадський обовязок. Бо є люди, котрі без спонуки нічого не зроблять.

Також повинні вони подбати і допильнувати, аби УКРАЇНСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ, котрі роблять бизнеси межи Українцями, зложили свої записи на Позичку Національної Оборони і то без дальшої проволоки.

Байдужних сій справі треба пятнувати перед громадською думкою, бо дійсні патріоти лише ділами показують патріотизм.

Надія рідного краю не на тих, що богато говорять про патріотизм, але на тих, що все готові ділом доказати свій патріотизм.

ПРЕДСТАВНИКИ 35 ДЕРЖАВ ЇДУТЬ НА МІЖНАРОДНЮ ЕКОНОМІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ В ҐЕНУЇ

ЛОНДОН, 6. цвітня. — До Ґенуї, в Італії, зїдяться вже представники 35 держав, щоби взяти участь в міжнародній господарській конференції, яка зачнеться в понеділок, 10. с. м.

Делеґати їдуть зі сходу, заходу і з полудня; з ріжних країв, великих і малих, що заступають „буржуазні" і „комуністичні" правительства держав.

Справа відбудови знищеної Европи покликала до старинного італійського міста на велику міжнародню раду понад 1,000 осіб з кількадесяти країв.

Се велике зібранне мати-ме особливе значінне не лише тому, що в ньому візьме участь 35 держав, але й тому, що зійдуться там яко рівноправні побідники і побіджені, а також московські большевики, котрих донедавна увесь світ поборював і заходився знищити.

Нема сумніву, що ся ґенуенська рада мати-ме для світа, а зокрема для Европи велике значінне і є надія, що увінчається успіхом та принесе народам користь.

ЛОЙД ДЖОРДЖ НЕВДОВОЛЕНИЙ З ПУАНКАРЕ

ЛОНДОН, 6. цвітня. — Лойд Джордж виїздить до Ґенуї і по дорозі вступить в Парижі на розмову до французького премієра Пуанкаре.

Він має йому заявити своє невдоволенне, що він обложив повновласти французьких делеґатів на економічну конференцію в Ґенуї.

Лойд Джордж має йому пригадати, що московських большевиків запрошено на конференцію з повними повновластями, та що з такими повновластями прийдуть теж представники всіх других держав, отже Франція буде там одинока, якої представництво не мати-ме повного права заявити свій голос.

Кажуть, що Пуанкаре буде старатись задоволити Лойда Джорджа заявою, що, коли прийде до вирішення постанов, то він самий туди приїде, але се ледви буде вистарчаюче, з огляду, що Французи на конференції були би одинокі у виімковому положенню, що не можуть дати рішучої своєї заяви іменем французького правительства у найважнійших справах, які прийдуть під вирішенне.

НІМЦІ МАЮТЬ НАДІЮ НА ҐЕНУЕНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

БЕРЛІН, 6. цвітня. — В кругах німецьких політиків та економістів висловлюють вдоволенне і надію на ґенуенську економічну конференцію.

Німці кажуть, що хотяй на конференції Москалів посадять на перше місце, а їх на остание, то доля Росії і Німеччини є так звязана, що кождий успіх Росії буде також успіхом Німеччини.

Вони також мають надію, що Британці й Італійці поставляться до Німеччини справедливо і в інтересі всеевропейської відбудови підіпруть німецьке домаганнє, щоби розглянено справу военного відшкодования, яке аліянти наложили на Німеччину, та обложили його до такої міри, яку Німеччина може платити.

В ҐЕНУЇ ПРИВИТАНО МОСКОВСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ УРЯДОВО В ІМЕНИ ІТАЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ

ҐЕНУЯ, Італія, 6. цвітня. — Нині сюди приїхала московська большевицька делеґація, зложена з 25 осіб, під проводом Юрія Чічеріна і Макса Літвінова.

Делеґація тут не висідала з поїзду, але поїхала дальше до Ґапалло, 15 миль на полудне від Ґенуї, де вона буде мешкати.

Італійське урядове представництво привитало большевицьку делеґацію від імени італійського короля, почім вона відїхала під охороною сильного військового відділу.

КАЖУТЬ, ЩО БРИТАНСЬКИХ УРЯДОВИХ ДОКУМЕНТІВ НЕ ВКРАДЕНО

ЛОНДОН, 6. цвітня. — Британське міністерство закордонних справ заявило, що французькі злодії н евкрали британських урядових документів із зелізниці, бо воно документів не посилає почтою але курерами.

ПОХОРОН ПОК. КАРОЛЯ ГАБСБУРҐА

ФУНЧАЛ, остров Мадейра, 6. цвітня. — Вчера відбувся тут похорон бувшого австрійського цісаря Кароля.

Домовину, вкриту чорно-жовтим прапором, поміщено тимчасом в гробівниці, яку збудовано в парохіяльній церкві.

Похорон відбувся величаво. Участь в похороні взяло богато членів Габсбурського роду і шляхти. Дорогою населенне міста утворило було шпалір, як переходила процесія під проводом епископа.

Еспанський король прислав вінець на могилу Кароля з написею: „Від Алфонса Каролеви Габсбурґови".

ФУНЧАЛ, остров Мадейра, 6. цвітня. — У второк винято з тіла пок. Кароля Габсбурґа серце, яке уміщено в склянному слоїку, котрий буде висланий у срібній коробці до Відня.

Тіло має бути висланe на Угорщину.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 493 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За зворощення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВУГЛЕВИЙ СТРАЙК І КОНҐРЕС.

Зазив комітету праці в палаті послів до властителів копалень вугля, щоби вони прислали своїх представників на конференцію з представниками майнерської юнії на день 10. цвітня, можна уважати першим рішучим кроком зі сторони урядового чинника до полагодження найбільшого американського страйку. Він не тратить на вартости мимо сього, що властителі копалень можуть, коли їм захочеться, відкинути зазив комітету палати. Хочби навіть властителі копалень не згодилися взяти участь в конференції, — се вони відай і зроблять, о скілько можна вносити з перших донесень, — мимо сього зазив комітету палати послів не тратить на вартости.

Має він велике значіннє з двох причин.

З одного боку, коли конґрес переконається понад всякий сумнів, хто хотів страйку, а хто старався йому запобігти, то се буде мати поважний вплив на становище суспільности до страйку. Відкидаючи зазив конґресу, вуглеві боси ще один зайвий раз дадуть до зрозуміння, що се вони не дають полагодити страйку мировою дорогою, а хочуть коштовної боротьби, коштовної для них, але ще більше коштовної для суспільности, а найбільше коштовної для вуглевих робітників. Коли суспільність буде мати на се незбиті докази, тоді вона стане напирати на конґрес з більшою силою, домагаючися як найскоршої розвязки застою в углевім промислі.

З другої сторони, ті члени конґресу, що хотілиби найти якусь зараду на самоволю вуглевих баронів, але потребують допомоги суспільної опінії, дістануть сю допомогу від суспільности, як вуглеві властителі відкинуть самовільно зазив конґресового комітету на конференцію з представниками майнерських юній.

Тому навіть відмовну відповідь вуглевих підприємств треба уважати як здобуток для майнерів. Комітет праці в палаті послів видав запрошеннє на домаганнє головного уряду майнерської юнії Де Юнайтид Майн Веркерс оф Америка, і сьому урядови належиться признаннє за сей здобуток в боротьбі за краще життє робітників в Америці.

ЩО СТАЛОСЯ З РОСІЙСЬКОЮ РЕВОЛЮЦІЄЮ?

Коли під російською революцією розуміти змаганнє до радикальних суспільних та економічних перемін, що мали на цили поваленнє капіталізму та заведеннє комунізму, то сю російську революцію треба признати повною невдачею. Про невдачу її нема найменчого сумніву. Про се не сумніваються навіть самі автори камунізму, як се видно з їх старань навернути назад до капіталізму. Коли щодо неї ще може бути тепер яке-небудь питаннє, то хиба питаннє: хто винуватий за невдачу?

Большевики, котрі так згідно говорили при починанню комуністичної революції, тепер розходяться в своїх заявах. Кождий большевик має свое поясненнє на заворот комісарів до капіталізму: одні кажуть, що сьому винуватий російський мужик зі своїми буржуазними забаганками; другі кажуть, що сьому винувата загранична інтервенція і виникаюча з неї національна війна за оборону Росії; ще инчі, як Ленін, таки отверто признають, що винуватий сьому слабий економічний розвій Росії, недозрілість її до соціялізму.

Відома російська революціонерка, Ема Ґольдман, котра недавно покинула Росію після дволітного побуту під владою большевиків, кидає зовсім відмінне світло на причини упадку російської комуністичної проби. На її думку, російський комунізм завалили не хто инчий, лише самі таки большевики. Правда, до упадку російської революції причинилися і инчі обставини: і господарська заскорузлість Росії, і інтервенція аліянтів, і довголітна війна. Однак, першою причиною траґічного упадку російської комуністичної революції, на її думку, була таки політика большевиків. Головною ціхою большевизму являється доґматичність, себто сліпа віра в певні науки і засади, получена з фанатичною ненавистю до всіх, хто сих засад не признає. Большевики в тім згляді подабають на доґматичні церкви середних віків. Своєю завзятістю в переслідуванню людий других переконань вони перевисшають езуїтів. В своїм марксівськім езуїтизмі вони потрафлять своїх політичних противників переслідувати з таким цинізмом та безоглядностю, яка навіть Єзуїтам не снилася. Сі езуїти марксізму запаралїжували всі найкращі стремління народів Росії. Вони вбили зацікавленнє серед робучого народа до поступу, до кращого життя, до якихнебудь перемін. Заводячи на місце свободи неволю, місто терпимости переслідування кождого противника, місто рівности пануваннє горстки большевицької бюрократії, пустивши потоки крови російських людий за те лише, що сі бажали добра російському народови на свій лад, а не так, як жотілось большевикам, — большевики поширили серед російського народа страшну апатію, байдужність, рівнодушність. Московський мужик і робітник, без того уже байдужний, махнув на все рукою. Нині він здвигає плечима на все: „Нащо здалися переміни? Бачимо прецінь, хтоб не правив, бідний все буде терпіти."

Ся байдужність, охлялість, німа згода на долю, якаб вона не була, се найстрашнійша траґедія душі російського народа, се гріб російської революції і російського поступу в теперішну пору. Причиною її не заграничні інтервенції, не війна, не голод, не зацофаність Росії, але забиваннє свобідної думки та свобідної діяльности комуністичними доґмами.

ЗАБОРОНА „УКРАЇНСЬКОЇ ТРИБУНИ" В ВАРШАВІ.

СТОРІНКА З ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН.

(Від власного кореспондента).

—o—

Про „Українську Трибуну", український щоденний часопис, який заложили в Варшаві наші Брати з Придніпрянщини, я Вам писав уже при ріжних нагодах кілька разів. Останній раз писав я Вам, що на „Українську Трибуну" вже починає уїдати польська преса. Тоді я висловив здогад, що мабуть „Українській Трибуні" вже недовгий вік.

Так і сталося. „Українську Трибуну" тимчасом пару разів сконфісковано, редактора потягнено за сконфісковані статті до суду. Се була — що так скажу — передсмертна недуга.

А в кінці прийшла і смерть. „Українську Трибуну" польські власти заборонили, в редакції зробили докладну ревізію і потім саму редакцію опечатали, а редактора жде судова розправа.

Останнє число „Української Трибуни", яке побачило світ, було 46-те з 28. лютого.

Історія „Української Требуни" і її закриття є дуже характеристична для відносин між Польщею і тими нашими Придніпрянськими Братами, що стояли на становищі Петлюрівської політики, — і тому я присвячу сій справі кілька уваг.

Почати треба від хвилі, коли в цвітні 1920 р. Польща рішилася піти военним походом на Україну, маючи за ціль посунути як найдалі на схід границі своєї держави, а ще далі свої впливи.

Приводом до сього военного походу послужило Польщі ніби-то те, що большевики приготовили напад на Польщу і Польща мусить оборонятися. Та се — кажу — був тільки привід, щоб мати оправданнє перед міжнародним політичним світом.

Щоби ще ліпше закрити ту завойовницьку ціль війни, Польща заключила договір з Петлюрою, підписаний у Варшаві 22. цвітня 1920 р. Сей договір означав границі між Польщею й Українською Народньою Республикою так, що **оставляв по польськім боці** українську Галичину, Волинь, Холмщину, Підляше. Крім того запевняв Польщі великий вплив на Українську Народню Республику; зокрема запевняв Полякам, громадянам Української Республики великі привілеї. За се Польща мала Петлюрі, якого признавала головою уряду Української Народньої Республики, дати поміч викинути большевиків за Дніпро.

Коли-б те, що мав на увазі варшавський договір, було здійснилося, то положеннє було би таке: На Правобережній Україні між Дніпром і границею польської держави, була би утворилася невелика, слаба Українська Народня Республика. На захід від неї було би майже стільки-ж українських земель під Польщею. А на схід за Дніпром, були би ворожі большевики. Ясна річ, що та невелика і слаба Українська Народня Республика, щоб остоятися проти большевиків, була би мусіла спиратися на Польщу і в усім Польщі слухати. Таким чином Польща була би панувала не тільки над тими українськими землями, які віддавав їй варшавський договір, але також над самою Українською Народньою Республикою.

Ось-яку ціль мала Польща, заключуючи варшавський договір з Петлюрою.

При сім сей договір був для неї дуже цінний ще з отсих причин:

По-перше — питаннє української державности діставалося під опіку Польщі. Польща могла сказати державам антанти: „Я занялася українським питаннем, я помагаю Українцям будувати державу, ви не мішайтеся до сеї справи, тільки помагайте мені!"

По-друге — военний похід Польщі проти большевиків, похід, який мав за очевидну ціль рабунок нових земель, розширеннє границь і впливів Польщі, виглядав як похід для оборони України від большевиків, робив завойовників — освободителями. Адже польське війско йшло проганяти большевиків, щоб помогти Петлюрі утворити Українську Народню Республику!

Тимчасом українське громадянство в Києві було так придавлене большевицьким режімом, що коли польське війско вступило до Києва, наші тамошні люди привитали його як дійсних освободителів. Тоді-ж сформувався новий кабінет Петлюри, в якім взяли участь київські діячі, які доси були під большевиками, як Прокопович, Саліковський і ин.

Та Поляки недовго держалися в Києві. Швидко після того большевики стояли під Варшавою і Львовом. Що вони не ввійшли до Варшави і Львова, се заслуга війск Української Народньої Республики. Сі війска своєю кровю спинювали похід большевиків на Варшаву і Львів, про що маємо свідоцтво також в польських військових жерелах. Тимчасом Поляки вспіли переорґанізувати свою армію і тоді сталося „чудо над Вислою": відворот большевиків, які бачили себе примушеними заключити з Польщею найперше вступний, а потім дефінітивний договір в Ризі. Терба тямити, що „чуда над Вислою" не було би, якби армія Української Народньої Республики не була своїми грудьми спиняла большевиків, даючи Полякам час і змогу переорґанізувати свої сили.

За се Поляки віддячили так, як вони все віддячували українському народови. В Ризі подиктували большевикам договір, в якім казали собі відступити ті українські землі, які перед тим відступив був їм Петлюра в варшавськім договорі, а за те вони відреклися Петлюри і признали українську державу в формі Української Радянської Соціялістичної Республики.

Пізнійше, виконуючи умови рискього мира, заборонили уряди Української Народньої Республики, який знаходився в Польщі, в характері уряду, війско Української Народньої Республики пішло до таборів для інтернованих на смерть від голоду, тифу й инших пошестий, а сам Петлюра мусів зникнути з Польщі (одні кажуть, що виїхав, другі — що живе там „інкоґніто"), бо сього домагалися большевики.

Словом, послужившися українською помічю для побиття большевицької Росії, Польща в риськім договорі поділилася з Росією пануваннєм над Україною, як колись в Андрусові.

Менше більше в часі, коли заключено риський договір, — ранньою весною 1921 р. почала виходити в Варшаві „Українська Трибуна". Начальним редактором часопису став відомий український публіцист Олександер Саліковський, недавній міністер в уряду Петлюри; співробітниками стали також люди, які до недавна брали визначну участь в урядовій політиці Петлюри.

Як я вже згадав, описуючи прихід польського війска до Києва, — сі люди, щирі українські патріоти, бачучи, яке пекло переживає Україна під московськими большевиками, вхопилися за думку, що спасителькою України буде Польща.

Риський договір не отворив їм очий, не вбив у них тої думки. Поляки — майстри в брехні, в фарисействі!

З початком 1920 р., безпосередно після відомої декларації місії Української Народньої Республики в Варшаві з 2-го грудня 1919, коли Петлюра опинився в Варшаві, в домі Владислава Міцкевича (сина польського поета Адама Міцкевича) в Парижі говорили, що ось тепер Польща має вже Україну в своїх руках. При тім говорили з кпинами про самого Петлюру, що се мовляв чоловік простий, без освіти **(се, очевидно, брехня!)** та що з ним і взагалі з Українцями, які не дорівнюють Полякам культурою і політичним розумом, Польща буде робити що сама захоче. Я тоді був у Парижі і ся розмова дійшла припадково до моєї відомости.

Заключивши риський договір, Поляки пустили в рух своє майстерство в брехні і фарисействі, щоби переконати Українців, що вони, Поляки, — не вважаючи на риський договір, — є великими приятелями України і Українців. Поляки говорили: Риський договір ми заключили тому, бо мусіли, не мали далі сили воювати і тому мусіли заключити мир. Але се не значить, що ми на віки віддали Україну московським большевикам. Ви, Українці, будете мати змогу устроїти на тих українських землях, які остають під Польщею, свій Піємонд, а колись, як зміняться обставини, при нашій помочи відвоюєте Україну від Московщини. Тільки треба Вам вірити в нашу приязнь і тямити, що ворогом України є не Польща, а Московщина.

Так менше більше говорили Поляки Українцям, виправдуючи себе за риський договір. І Українці вірили.

Відгомоном сеї віри була „Українська Трибуна" в перші часи свого істнування. Появилися там статті, які ідеалізували Польщі, вважали її союзницею і освободителькою України, висловляли надію, що Польща дасть тим українським землям, які загарбала, широку автономію і тим приєднає українське населеннє до Польщі.

В свій час я писав Вам про деякі з тих статтий „Української Трибуни", виказуючи їх шкідливість.

Одначе не треба було довгого часу, щоби стала ясна польська політика на загарбаних українських землях.

На Волині, Холмщині і Підляшу пішла польонізаційна політика **далеко брутальнійша ніж в Галичині,** — бо коли в Галичині Поляки все таки мусять уважати на те, що Галичина є під охороною держав антанти, то Волинь, Холмщину і Підляше Польща на основі риського договору вважає польськими землями, а крім того Галичина більше здібна до відпорности супроти польонізаційної політики Польщі.

Про сю польську політику на Волині, Холмщині і Підляшу я вже нераз писав Вам і тепер схарактеризую її тільки коротко: Православні церкви Польща перемінює на костели, українські школи замикає і закладає польські, українська мова в усіх урядах заборонена, всі Українці викинені з державної служби, за українську книжку чи ґазету переслідують гірше ніж за царсько-російських часів, на поміщицьких землях Польща оселює польських жовнірів, щоб вони були охороною польського пануваннея.

Ся польська політика швидко отворила очи тим нашим Придніпрянським братам, які видавали „Українську Трибуну". Зразу почалися несмілі докори під адресою Польщі, переконування Польщі, що вона веде злу політику супроти українського народу, закиди, що вона не сповняє надій, які покладали на неї Придніпрянські Українці, і обіцянок, які вона їм дала.

Та чим далі, тим ставало яснійше, що Польща йде до повного винищення українського народу на тих українських землях, які загарбала, і до повного спольщення їх.

„Українська Трибуна" почала щораз рішучійше виступати проти такої польської політики, стаючи в обороні українських земель і українського народу.

В міру того, як нашим Придніпрянським Братам отвиралися очи на польську політику супроти українського народу, почали також навязуватися приязні зносини між ними й галицькими Українцями. Наші Придніпрянські Брати побачили, що галицькі Українці мали слушність у своїх поглядах на Польщу, — і небезпека від спільного ворога зблизила Приніпрянців і Галичан, яких Польща старалася розєднати.

В останніх часах „Українська Трибуна" займала в галицькій справі таке саме становище, яке все галицьке громадянство й галицький уряд. А що в Галичині довгий час не було — крім соціяльно-демократичного „Спереду" — ніякого иншого українського часопису, то „Українська Трибуна" присвячувала богато уваги галицьким справам.

За се й почала нападати на неї польська преса, називаючи її органом Петрушевича, — про що я вже Вам писав.

І перші польські удари на „Українську Трибуну" посипалися власне за її становище в галицькій справі.

Коли будемо розглядати замкненнє „Української Трибуни" зі становища української національної політики, то мусимо ствердити, що **причинами,** які довели до замкнення „Української Трибуни" **можемо тільки радіти.**

„Українську Трибуну" замкнено за те, що вона була висловом розвитку політичної думки наших Придніпрянських Братів в напрямі пізнавання небезпеки, яка грозить цілій Україні від Польщі, і висловом єднання Придніпрянців і Галичан супроти польської небезпеки.

Прага, 8. марта 1922.

Др. Михайло Лозинський.

CUNARD-ANCHOR

Найпоспішніші модерні кораблі в світі. Найчемнійша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусіднім місті находиться наш місцевий агент.

До Польщі, Литви, Росії, України і всіх Балтійських країв через Гамбурґ.

PANNANIA кабіни лише Apr. 18
CARONIA .... May 13
Кабіна $130; III. кляса $103.50.
Такса $5.00.

Через Шербурґ, Савтгемптон, Ліверпул і Глесґов:
SATURNIA з Портленд April 13
CARMANIA .... April 19

Особисто заряджена прогулька з полученнями в Савтгамптон до Данціґу, Пілави і Лібави.
AQUITANIA.... April 11, May 2
MAURETANIA April 25, May 16
Через Анґлію або Гамбурґ до Данціґу $106.50; Лібави $107.
Такса $5.00.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДІЯЛЬНА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В БЕЙОН, Н. ДЖ., невелика. Належить до малих громад своїм числом, але мимотого вона потрафить зробити се, чого не вспіє зробити і не одна велика громада.

Тепер, коли зі старого краю несеться голос тривоги і крик о ратунок з ляцької окупації, українська грамода в Бейон, Н. Дж., показала, що хотяй вона мала числом але велика духом.

На вістку, що треба боронити справу вільности нашої Батьківщини на конференції в Ґенуї і на поклик, що треба скоро довершити Позичку Національної Оборони, українські громадяни в Бейон, Н. Дж., таки поважно взялись до діла. Заложили Лігу Українців Американських Горожан; скликують що тижня народні зібрання і дозбирують, скільки можуть, на бонди української Позички. Доносять нам з Бейон, що за два тижні там призбирано НОВИХ ПЯТЬСОТ ДОЛЯРІВ НА ПОЗИЧКУ.

У виказі з 31. марта с. р. читаємо, що Бейон є на 32-ому місці із сумою 580 долярів, а тепер вжеж підскочить до тих перших 19, що зложили понад 1,000 долярів.

Признаннє належиться Бейонцям, що зрозуміли вагу справи і хвилі та не пожаліли ні труду ні гроша для справи вільности рідної Батьківщини.

А як супроти нашої невеликої громади в Бейон виглядають тепер великі українські громади, як ОЛИФАНТ, ПА., АЛЛЕНТАВН, ПА., ЯНҐСТАВН, ОГАЙО, і інші, котрі зложили ледви по кількасот долярів на Позичку? Або такі громади як АНСОНІЯ, КОНН., котра зложила 30 дол.; громада ДЖАНСТАВН, ПА., котра зложила 25 долярів; БАРНЕСБОРО, ПА., котра зложила 25 долярів; ПАЛМЕРТОН, ПА., котра зложила 25 долярів; МОНЕСЕН, ПА., котра зложила 15 долярів; ВОТЕРВЛИТ, Н. Й., котра зложила 5 долярів і т. д.?

Перед громадами, котрі сповнили як слід свій громадський обовязок, стають на суд ті громади, котрі соромно станули на боці.

Ще є пора направити занедбане усім громадам, що занедбали, а діло довершити до найкрасшого успіху усім разом одною спільною і великою громадою.

ПОЗІР! **ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ!** ПОЗІР!

Українці і Українки з Бейон, Н. Дж., Елізабет, Н. Дж., Ґрінвіл, Н. Дж., Стейплетону, Стетен Айленд і усі дооколичні місцевости!

Заходом Ам. Ліґи Горожан укр. походження відбудеться

В СУБОТУ, ДНЯ 8. ЦВІТНЯ 1922 РОКУ

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

в прекраснім авдіторіюм Індустріяльного Ю. М. К. А., 22 улиця, ріг евені Е. Головний вхід до авдіторіюм з евені Е.

Початок точно о год. 7.30 вечером. Вступ вільний для Українців; для галицьких яничарів-москвофілів вступ заборонений.

На се віче є запрошений заступник Галицького Правительства у Вашінґтоні, Д. К., **др. Л. Мишуга,** і много инших бесідників з Джерзи Сіті і Ню Йорку.

Повинностию кождого Українця і Українки явитися на се велике свято. З окрема просим усі укр. Братства і Сестрицтва з Стейплетон, Н. Й., до найбільшої участи з прапорами. Голос молоденького Федака з ляцької тюрми, голоси поневолених братів і сестер Галичан кличе до нас о поміч. На віча на віча усі як один явімся, бо голос кличе нас з могил поляглих наших укр. борців за волю і долю нашої Матери України.

ЗА ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ УРЯД АМ. ЛІҐИ ГОРОЖАН УКР. ПОХОДЖЕННЯ:

С. Хандога, голова; **А. Бирич,** скарбник; **Ів. Мельник,** писар.

P. S. По всякі інформації що до віча і праці А. Л. Г. укр. П. просимо удаватися до писаря Ліґи: John Melnyk, 92 Andrew St., Bayonne, N. J.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО
ПРИЙМАЄСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.
ОБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ І СВОЇ РОДИНИ.

НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТАМ В ЕВРОПІ.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ

— устроює —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9. КВІТНЯ 1922 Р.

КОНЦЕРТ

в 61-шу річницю смерти Тараса Гр. Шевченка.

в получению з сценічною картиною О. Кобеця

„В ТАРАСОВУ НІЧ“

В УКР. НАР. ДОМІ, 217-19 Іст 6-та вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

Початок точно о годині 8-ій вечер.

В концерті беруть участь слідуючі українські сили: п-ні Юлія Шустакевичева, п-на Анна Шутак, п-на Юлія Шевчуківна, д. Михайло Зазуляк, С. Феселович, Роман Кузьма, Никола Возняк, С. Корда, І. Пасічник і другі.

Реферат про Шевченка виголосить д. ОМЕЛЯН РЕВЮК.

РОДИМЦІ! Отсим запрошуемо всіх щирих Українок і Українців о як найчисленнішу участь до звеличання свята Батька України.

КОНЦЕРТОВИЙ КОМІТЕТ.

ДОПИСІ

ВІЛТОН, Н. Д.

Допись.

Хоч й наша місцевість не велика числом, бо буде, опріч трохи самітних, всего-на-всего около 50 родин і часи сего року, як на фармерів так і на робітників досить тяжкі — то все таки, хоч й живемо на далеких „вестах” в нас серце українське й бажання лучшої долі для наших братів за океаном. Ми всі Українці повинні памятати, що кождим доляром і найдрібнійшим датком, спричиняемся не лише до помочи нашим братам, але також додаемо й відваги в лютій борні й витревалости їхній против відвічного нашого ката-ляха... А лях бенкетує на рідній нашій землици, кровю наших братів-мучеників землю поливае, що аж стогне вона під варварським гнетом неволі і самоволі ріжкатого війска ... давлять-гнетуть і плакать не дають... Чільнійші люди по ляцьких тюрмах своїм білим тілом ляцькі воші годують, козацтво-юнацтво на чужині, о холоді й голоді, жде тільки тої, може й не далекої хвилі, щоби вірлами вирватися, соколом злетіти на ляцьке гайворонне, що сум, страх, загибіль або пекольну тюрму наносить на наш народ, який нічого від Бога собі не бажає, тільки правди й волі на своїй рідній, прабатьківській земли... Нашим обовязком подати їм помічні руки в тій нещасній й переломовій хвили!

Як на нашу малу місцевість, ту ми всі тримаемося кріпко, а опріч сего, свое діло робимо без крику й шуму. На бонди, по проголошенню й заохоті священиком в церкві, без віча й довгої бесіди, зійшлися всі на галю і як на нас зложили несогіршу суму, хоч часи й тяжкі... В кождім разі, де ті наші великі громади по більших містах, що аж встид нам Українцям, що так мало, бо тільки 15 тисяч долярів не достае до цілої позички! Чи не встид нам, чи поснули?... А як поснули, а декотрі й мають охоту повернутися колись на рідну землю, може їх в поневоленій країні ляцький гарап й нагайка пробудять і ріжкатий лях словом „рускі хлопе” привитае! Тоді хоч й пробудишся і серце закипить із жалю кровю — але ніхто тобі не заивнив, тільки твоя байдужність і легкодушність. Пора пробудитися, бо хмара й темна нічка наступає, а ворог не спить ні в Галичині, ні своїм брехунством за границею у ясневельможних „повелителів” сего світа й його політики!... Тепер ми при парохіяльній колєкті зібрали знов 37 дол. для наших інтернованих жовнярів в Чехословаччині, які за посередництвом „Ферст Нешенел Бенк” в Вілтон вислано „дрефтом” ч. 290933 через „Нортвестерн Нешенел Бенк”, Мінеаполис, Мінн., до Праги на руки др. Смаль-Стоцького. Збіркою зайнялися церковні колектори Петро Боднар і Стефан Возняк. Складку зложили слідуючі: о. Ів. Остап 5.50; по одному долярови зложили: Ст. Возняк, Петро Боднар, Фр. Волнар, Мих. Луцик, Федь Овсяник, Яків Овсяник, Ів. Галюк, Йосиф Баранюк, Семко Баранюк, Ів. Пасічник, Ів. Чубей, Ів. Шевчук, Дмитро Романюк, Мих. Гілкей, Мих. Скоропад, Антін Брездин, Петро Юг, Онуфр. Вихненко, Гр. Полянський, Ник. Спренчинатик, М. Снігур, Мих. Савіцький (2 д.), Мих. Гаращук (2 д.), Мих. Слободян, Йосиф Бурдейний, Мих. Савчук; Мих. Хрущ (50 ц.), Олекса Семанюк (50 ц.), Ів. Овсяник (25 ц.), Олена Галюк (25 ц.). Добре було би, якби й инші парохії зробили се при своїх церковних колектах, така річ вдаєся і народ любить.

„Вілтонець”.

—o—

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

Чи ми зробили все для визволення Галицької України?

Від часу коли галицька Україна дісталась під ляцьке ярмо, починається більший політичний рух посеред української еміграції в Злучених Державах і Канаді. Устроюються віча, протести, резолюції, меморіяли, позичка національної оборони, допомога Українським Січовим Стрільцям, інвалідам, студентам. Сі змагання української еміграції указують, що стоїмо непохитно при суверенности Гал. України.

Одначе заходить питанне: Чи ми все зробили для визволення галицької України? Колиж все, то чомуж наша справа еще не вирішена і наша батьківщина дальше конає в ляцьких кігтях? Причина тота, що ми не зорганізовані в одно сильне карне товариство, котреб в імени всеї української еміграції Америки і Канади боролось і домагалось перед світом за свої права. Читаючи раз за разом українські часописи слідджу про український політичний рух і бачу тут чи там большевики-кацапи розбивають українські віча і агітують проти позички. Нераз приходить поліція і розганяе віча. Розуміється що з такого віча нема користи, бо чужий нарід бачить що між нами нема єдности. Одні кличуть нарід до спільної праці, другі розганяють і розбивають єдність. Хто се ті розбивачі віча? Ніхто инший а тільки наганячі бувших царських посіпак під назвою „большевиків”, кацапи „мальчики” без штанов” а притім і свої Українці, затуманені большевицькою дурійкою. Під покришкою визволення робітництва, большевики хотілиби раз на все здусити український визвольний рух, щоби запанувати над українськими землями, а нарід український привернути в давне царське, перехрещене тепер на большевицьке, ярмо.

Колиб то лише самі Москалі і Ляхи виступали проти нашої вільности, то не дивниця, бо чогож ліпшого можемо сподіватись від своїх віковічних ворогів, але на жаль у поміч їм таки наші деякі зачервонілі Українці, одні за гроші, другі задурені большевицькими і польскими обіцянками помагають розпинати свою батьківщину. Коли большевики і Ляхи не змогли убити українського духа, то закликали собі до помочи деяких наших „кацапів” і виродків, а ті свої собаки гірше кусають чим чужі. Дали їм ще оружіе в руки а то „Українські Щоденні Вісти”, „Молот”. Там описують і називають кождого буржуєм, хтоби хотів називатись Українцем і хтоб хотів повалити московське панованне над Україною. Ті „мальчики без штанов” ходять, агітують проти позички, розбивають українські віча. Рорлять щиро свою службу, а за це Ленін і Лейба дадуть їм в нагороді червону шибеницю. Чиж на сих народних киринників нема ліку? Єсть. Ми повинні при кождій нагоді бойкотувати большевицьку зволоч, оминати їх, не допускати на віча, не підтримувати їх преси, але бойкотувати і не датись зловити на жадні обіцянки а стояти лиш при однім змаганню, а то визволення України з московського і ляцького ярма. Не упадати на дусі, а що раз з більшим завзяттем іти до спільної мети. Сего року ми повинні інакше поступити, а то так, щоби про нас заговорив цілий світ. Ми повинні те зробити, що ми занедбали, а то злучитись всім в одну сильну політичну організацію.

До сего потреба всенародного зїзду чи конґресу, вибрати сильне цаконодатне тіло, злучитись всім під оден прапор. На такім зїзді оснувалобся Український Народний Комітет, чи Українську Національну Раду, до чого належали би всі Українці. В кождій місцевости був би відділ сего комітету і ухвалилобся якесь оподаткованне. Читаю ріжні проєкта Українців, де оден радить зїзд, другий спис людности і т. п. для користи нашої справи, але звичайно ті проєкта кождий прочитае, признае що то добре булоби, а відтак усьо іде в забуттє. Тому щоб сей проєкт не пішов в забуттє, повинні сейчас його взяти під розвагу всі більші наші організації і в найкоротшім часі скликати Народний Зїзд!

Зближається економічна конференція в Ґенуї. Нам треба зїзду, щоби ще з сего зїзду вислати делеґацію від української еміграції Америки і Канади. Розкинені, одинцем, не зорганізовані, не зробимо нічого, бо світ не знає нашої сили і бачить, що ми розбиті в ріжні партії. Мусимо всі злучитись і не жалувати ні труду ні гроша. Наші браття не халіли свого життя ані мук для їх і нашого щастя. Зорганізовані всі товариства, всі Українці приступили би з більшим завзяттем до рішаючого бою. Тоді не буде між нами партій, не буде киринників, бо будем їх на кождім кроці байкотувати. Зробім так, щоби в котрім часі був Всенародний Зїзд, деб кождий висказав свої думки, а будьмо певні, що тоді світ буде з нами числитись. З повною надією о слушне право, збільшою завзятостию, злучені скажім світови, що не годимось і не уступимо від свого найсвятійшого права вільности, а будьмо певні, що така спільна праця принесе великий успіх і в короткім часі Україна буде вільна від Ляхів і Москалів. Досить кайдан, доволі тюрмів! Най жиє гал. Україна під проводом д-ра Петрушевича. Най прямує до злуки з Соборною Україною! До сего змагання іде наше правительство Петрушевича і ми повинні всіми силами піти йому з помочию!

Лесьо Сисин.

ДО КРАЮ

можемо відіслати кождого хто схоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім заняттю. Пашпорти на виїзд полагодимо по прибуттю до нас. Зверніться до:

GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street
New York, N. Y

Від чверть століття відправляємо людий до краю, пересилаємо гроші і спроваджуємо з краю А НАШУ СОВІСТНУ ОБСЛУГУ ЗНАЮТЬ ЛЮДЕ ЯК АМЕРИКА ВЕЛИКА.

ТОМУ

Коли хочете їхати до краю скоро, вигідно і за найменьшим коштом їдьте через нас.

ЗА ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕВІ ҐАРАНТУЄМО ЦІЛКОВИТО І ГРОШІ ВИПЛАЧУЄМО ВПОВНІ І В КОРОТКІМ ЧАСІ.

Приходіть, приїздіть або пишіть до:

Henry J. Schnitzer State Bank,
141 Washington Street, New York.

Заходом Комітету Українських Товариств з Нюарку і Пасейку, Н. Дж. відбудеться

ВЕЛИЧАВИЙ
КОНЦЕРТ
В НЕДІЛЮ 9-го КВІТНЯ

(SUNDAY, APRIL 9, 1922)

В УКРАЇНСЬКІЙ РОБІТНИЧІЙ ГАЛИ

57-59 Beacon Street,

Newark, N. J.

Початок о годині 7. вечір.

Вступ 50 цнт.

Дохід на Рідну Школу.

FRENCH LINE

COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
Express Postal Service

Поспішна лінія

НЮ ЙОРК — МЕМЕЛЬ

FRANCE .... April 12
LA TOURAINE .... April 22
PARIS .... April 26
ROCHAMBEAU .... April 27

*Получення з S. S. Pologne виїзджаючий з Havre 14. цвітня.

ЦІНА 3-тої КЛЯСИ $110.00

Знамениті 3-тої кляси вигоди. Кабіни з умивальнями і водопроводами для 2, 4 або 6 людий. Осібний їдальняний покій, покій до курення, бара і голярня для услуг для 3-тої кляси пасажирів. Вино і пиво даром.

По дальші інформації голоситись до місцевих агентів Французької Лінії.

З ФАБРИКИ ДО ЇЗДЦЯ

Щадить $10 до $25 на однім Ranger який виберете з 44 родів, кольорів і величин. Доручуються даром по одобренню, експрес оплачений, на 30 днів проби даром. 12 МІСЯЦІВ ДО ЗАПЛАТИ. Посіданне і уживанне сейчас після нашого пляну довільних річних сплат. ҐУМИ, колеса і другі річи по половині звичайних цін. Пишіть по нові надзвичайні ціни, 30 дневу оферту, проби і умови

MEAD CYCLE COMPANY
Dept. L-375, CHICAGO

Пишіть до нас нині.

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджуе Канцелярія Нотаріяльна.

T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА”.

ПЕТРО ФРАНКО.

САМУСЬ.

Історичне оповідання із 1702 р.

(Конець).

„Все гаразд, пане полковнику. Францішок Потоцький зі своїми прихильниками, як тільки пан Корчевський подався до Бердичева, кинувся грабувати дворища своїх противників, яких назвав на свойому суді зрадниками і досі не скінчив заїздів. У Бердичеві всього тисяч пять жовнірів і шляхти. Одні стоять за полковником Рущицем, другі за старостою хмельницьким Яковом Потоцьким, що спорядив собі окремий табор під Бердичевом. Один старається шляхту другого подарунками та обіцянками перетягнути на свій бік, щоб самому верховодити”.

„Де два верховоди там ладу нема”, сказав Іскра.

„А надворні козаки?” зацікавився Омельченко.

„Всі козаки, як один кинуться на Поляків, як тільки прийдете”.

„Хоть двайцять барил горілки?” запитав Самусь.

„Доволі в нас і своеї пане полковнику, виточив пан Потоцький вин та горілок багацько, але наші козаки й цю горілку виточили та Полякам доливають. Буде забава а віватам й кінця нема. До вечера вся шляхта буде готова”, закінчив Кисіль.

„Щож думаете, панове старшини?” запитав Самусь.

„Годі нам сьогодня на переможнього ворога наступати — сказав полковник Іскра, у нас усього три з половиною тисяч люда”.

„Третина селян, без доброї збруї, нездібні до бою”, замітив полковник Омельченко.

„Рушниці і шаблі тільки в наших, в селян кілки, списи та сокири”.

„Як торохнуть Поляки з гармат, так богато розбіжиться.”

„Гармати, панове старшини, під опікою моїх молодців”, замітив Кисіль, „а для певности я порадив у них пора піску понасипувати”.

Старшини задумалися. Усім напад із трьома тисячами на пять тисяч видавався ділом надто вже сміливим та непевним.

Але безпечний Самусь уже давно рішив і питав тільки про „око”. Він тепер надів шапку і голосом, що не зносив суперечки промовив:

„Вертай козаче в Бердичів. Піде з тобою сотник Швидкий з своїми придворними козаками. Обсадиш ними всі виходи з города, тільки до річки остав вільне місце, коли-б шляхті купати захотілося. Де можна підмочи порох, щоб ні вистріл не впав у Бердичеві. Горілки панам не жалійте, хай собі перезву справлять. Як ударить дзвін починайте січу шаблями та списами”.

Рішучий голос полковника збудив відвагу в усіх. Тепер усі були певні побіди. Так порішив полковник Самусь.

Велика заля бердичівського замку гула веселим гамором розбавленої шляхти. Пан Потоцький прислав зі свойого табора вина, горілок та всяких мясив для братів шляхти, щоб переперти свій вибір на начальника походу проти збунтованого хлопства, побіда над яким не підпадала під ніякий сумнів.

Прислуга Потоцького вносила угорське. Кожду бочку витала шляхта голосними віватами в честь пана Потоцького. Чорна хмара засіла на чолі сивавого полковника. Рущиця, що за кождим віватом у честь свойого противника до крови загризав уста та торгав з досади свого довгого вуса. Даремно силкувався заспокоїти шляхту та привести до ладу погрозою про наближення Самуся. Шляхта не хотіла слухати,

„Який там Самусь”, доводив грубезний шляхтич, „тут у замку вашої мости, ми як у Бога за дверима. Віват пан полковник Рущиць!”

Шляхта нехотя відгукнулася і підняла чарки.

Тай наші висланці не натрапили ніде на слід ворога, що малими ватагами розсипався по цілому повіті”.

„Згорнемо ми їх мов риби до волока і так покараемо, що до десятого коліна попамятають”.

„Самуся, того неотесаного хлопа, що вже на Білій Церкві зуби собі поломав на паль настромимо”, вдарився рукою по шаблі один з завзятущих.

„Квапся, братку”, гукнув грубий шляхтич, доки я ще тому хлопови голови не зніс з плечий.

Такий доказ рицарської відваги і віват на його здоровле розвеселив дещо Рущиця. Він забажав використати цю іскру послушенства.

„Панове, кінчім забаву і заведім порядок між жовнірами в місті. Занадто вони вже розбавилися”.

Коли-б шляхта і офіцири не були так помогоричені, то вони вже й самі були би помітили, що гульня у жовнірів перебрала всяку мірку, але тепер таке вкоручування їх свободи не прийшло шляхті до вподоби вона голосним гамором покрила дальші слова полковника.

Рущиць махнув згірдно рукою і подався до своеї спальної кімнати, якої вікна виходили на ринок. Крюваві відблиски смолоскипів та бочок зі смолою, що ярко палали, падали на стелю. Тіни хиталися у всі боки, наче теж були підмогоричені. Крики та вівати доходили до вух полковника і дратували його невимовно. Хотів положитися і коли кінчив уже роздягатися, щось наче штовхнуло його поглянути ще раз на бенкетуючих. Його бистре око зразу помітило щось непевного: поміж столами ходили якісь чужі козаки та доливали шляхті горілки! Трівога стиснула кліщами серце полковника. „Козаки Самуся!” мигнула гадка в його глові, плеснув у долоні, щоби призвати козака, коли в цю-ж мить ударив глухо дзвін. Кров стялася у жилах полковника на вид цього, що сталося на його очах на ринку.

З уст боків роздався оклик: „Бий Ляхів!” Козаки з шаблями, списами, селяне з дручками, сокирами напаля на жовнірів і шляхту та почали кришити на капусту. За кождим ударом падав хтось наче сніп, кинутий на тік. Жовніри навіть не дуже й оборонялися. Хто вийшов скорше з остовпіння тікав у жаху в напрямі річки, але козаки пігнали за ними і скоро втихли їх розпучливі благання о пощаду.

Рущиць у своїм покою закамянів, його ноги наче приросли, не міг відірвати очий від страшного видовища. Не думав у цю хвилину, що це грозить й йому самому. Охопила його якась сумна радість на згадку, що його слова справдилися: прийшли козаки Самуся! Ну, ось, хай знають, як слухати досвідченого жовніра. Най знають, що значить запиватися та не дбати про загальне безпеченство. Але що робити, коли козаки кинуться на замок і захоплять його в першім розгоні? Гадка про власну небезпеку заставила полковника здрігнутися і він кинувся до залі, де бенкетувала шляхта.

Та заки перебіг ряд світлиць, не бачив, як через ринок радше пролетіла, чим переїхала сотня кінноти під проводом Самуся. Вони проскочили через замкові ворота, де стрінули їх замкові кзоаки. Усю сторожу в мить вирізано. Козаки розбіглися по замку кінчати роботу і коли в одних дверях залі станув полковник Рущиця та громовим голосом крикнув:

„Козаки Самуся на ринку!” то в других дверях появився полковник Самусь з пістолею у руці і серед мертвецької тиші, що запанувала по словах Рущиця, промовив своїм спокійним, насмішливим голосом:

„До ваших послуг, панове шляхта!”

Очи Рущиця стрінулися з поглядом Самуся. Двобій був нерівний. Один погляд Рущиця на смертельного трівогою викривлені обличчя пяниць вистарчив, щоб полковник сказав собі „все пропало”.

Не вспів Самусь підвести руки з пістолею, коли Рущиць угадав його намір, наче чимось острим шпигнуло його в груди, пронеслася блискавкою гадка в голові „тікай, а то смерть!” і він зник за дверима. Куля застрягла в грубих дубових дверях. Поки козаки розправлялися зі шляхтою та витягали грубого шляхтича зпід стола, куди він проворно заховався на вид страшного Самуся, Рущиць перебігав з кімнати в кімнату, схопив грубий шнур, який у челядній попав йому під руки, відчинив вікно, привязав один конець шнура до рами і як був в одній сорочці, почав хутко спускатися по шнурі.

Заки Самусь вернувся з замку дооколичні селяни і міщани кінчали добивати Жидів. Одну родину за другою витягали з хат, кидали до колодязів, топили в річці, били кілками. Народня месть карала праву руку панів, руку, що сміла доторкати їх святощів, що торгувала церквами, руку, що їх розполовала. Самусь помітив, що спинити народню месть річ неможлива.

„Нуте панове молодці”, гукнув полковник, „виводьте сотні з города”. Скоро впорядковані сотні під проводом сотників рушили на табор з усіх боків. Самусь побоювався, що Рущиць счинить тревогу і приготує табор на їх стрічу. Одначе шляхта в таборі була не менше підхмелена чим у місті. І тут козаки Кисіля зробили своє діло: горілка текла потоками, гармати і обоз були в їх руках. Поважного опору не було і шляхту розбито і розігнано. В руки побідників попав увесь табор і казня Потоцького.

Більш двох тисяч трупів укинуто в річку або до колодязів. На двісті тисяч червінців оцінював Потоцький свою втрату.

Панове Потоцький і Рущиць мали нагоду кінчити свій спір о верховодство у Львові. Францішок Потоцький, який слухав того спору рішив його по соломонівськи: „Ви панове оба нічого не тямите у військових справах. Ви пішли на ворога, дурно його роздрочували і причинилися до загибелі значного відділу”.

Сотник Кисіль-Певний дістав прегарну шаблю і наказ формувати сотні з двірських козаків.

Самусь із усім військом рушив на Немирів.

Базен, 10. лютого 1922.

-- МАСОВА ВИПРОДАЖ ЛОТІВ --

Українці! Маєте нагоду заложити українську кольонію і жити та віддихати свіжим воздухом у власній хаті!

Кількасот лотів сейчас на продаж в гарній, сухій місцевости:

PISCATAWAY TOWNSHIP — PLAINFIELD, N. J.

Ціна від $100.00 до $350.00. Вода, ґез, електрика і стріткара сейчас до услуги. Нова велика школа для дітий. Тільки 5 мінут до желізничої стації. Довкруги много фабрик, де тепер можна дістати роботу. ЛОТИ НА СПЛАТУ. Вложите готівкою скільки зможете, а решту будете виплачувати по $10.00 місячно. На ваше бажанне заряд компанії побудуе вам хату, котру будете виплачувати в формі ренту. Пощо своїми грішми виплачувати чужу хату і мучитися в брудних і тісних комнатах, коли за них можете виплатити власний, новий дім і забезпечити собі і своїм дітям кращу будучність. Кількадесять українських родин вже мешкае в сім гарнім місті.

Заряд компанії має до вашої услуги автомобілі і завезе вас кождої неділі НА ОГЛЯДИНИ зовсім безплатно з Нюарку на призначене місце і назад. Пишіть або голосіться по близші інформації.

М. ШУСТАКЕВИЧ, представитель.

CLOVER HILL REALTY COMPANY,

196 MARKET STREET, Room 45, NEWARK, N. J.
Telephone: 6805 Market.

Вечером від години 7-ої до 10-ої уділяється інформації в Українськім Бюрі, 203 Springfield Ave., Newark, N. J. Telephone 6559 Market.

ДО КРАЮ НА ШІСТЬ МІСЯЦІВ
ПОСПІШНИМИ КОРАБЛЯМИ

ПРАВО ЕМІҐРАЦІЙНЕ З ДНЯ 19. МАЯ 1921, ПОЗВОЛЯЄ ВАМ ПОЇХАТИ ДО КРАЮ НА ШІСТЬ МІСЯЦІВ НА ВІЗИТУ. КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ МОЖЕ ПОЇХАТИ. АЛЕ ВАМ ПОТРІБНО ДОКУМЕНТІВ І ПОРАДИ. МИ ВАМ ВИРОБИМО ПАШПОРТ І ВСІ ДОКУМЕНТА І ВИ ПОВЕРНЕТЕ НАЗАД ДО АМЕРИКИ. ЧЕСНА ОБСЛУГА. КАЮТИ ДЛЯ ВСІХ НАШИХ ПАСАЖИРІВ В ТРЕТІЙ КЛЯСІ БЕЗ ЦЕНТА ЕКСТРА ОПЛАТИ. ПИШІТЬ ПО ІНФОРМАЦІЇ.

ГРОШІ ДО КРАЮ пересилаємо „Американ Експрес Ко.” чеками доляровими через Земельний Банк у Львові, котрий наше Бюро репрезентує на Америку, і Вам ґарантуємо що Ваша родина отримае в трох тижнях без клопотів.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ і полагоджуємо всі ґрунтові справи як: контракта, інтабуляції, і т. и. По інформації адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

520 E. 6th Street, NEW YORK, N. Y. — 322 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line

НЮ ЙОРК ҐАМБУРҐ ВПРОСТ!

Найкоротша дорога до всіх частий Середної Европи.

КОРАБЛІ ВІДХОДЯТЬ КОЖДОГО ЧЕТВЕРГА

з доку 86, North River, Foot of 46th St. в полудне.
Кабіни з 2, 4 і 6 ліжками на кождім кораблі. Великі їдальняні кімнати, салі і всі спацерові поклади для ужитку пасажирів 3-ої кляси.
Кораблі "Hansa", "Bayern", "Wuerttemberg" і "Mount Clay" мають також кілька спеціяльних кабінів.
Два нові 20,000 тон три-шрубові кораблі,
"RESOLUTE" and „RELIANCE"
перевозячі 1, 2 і 3 кляси пасажирів, будуть готові для услуги почавши мая 2, 1922 їздячи відтак кождого по собі наступаючого четверга.
По замовлення вдавайтесь до
UNITED AMERICAN LINES INC. 39 BROADWAY NEW YORK
або котрого небудь управленого агента.

ТІЛЬКИ НА СВЯТА СПЕЦІЯЛЬНО

ШИНКИ, КОВБАСИ І ДРУГІ НА КРАЄВИЙ СПОСІБ ПРИЛАДЖУВАНІ ВИРОБИ МАСАРСЬКІ ПО ДУЖЕ ПРИСТУПНІЙ ЦІНІ. ЗА ТОВАР І СОЛІДНУ ОБСЛУГУ РУЧИМО. 80-82

WAWRIW & KOSOWSKI,
189 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.
межи 11-ою а 12-ою улицею

ПОСИЛАЄСЯ ГРОШІ

ПО НАЙНИСШІМ ДЕННІМ КУРСІ.

ШИФКАРТИ на всі лінії спродаються по компанічних цінаш як і самі компанії.
ПЛАТИМО ПРОЦЕНТ від Доляра на депозитах.
ВСІ НОТАРІЯЛЬНІ СПРАВИ полагоджуєся сумлінно.
ПАПЕРИ ДЕКЛЯРАЦІЙНІ виготовляємо скоро.
MOKRAY BRODERS Банкері під Державною Контролею.

MOKRAY BROTHERS BANKERS
150 SECOND ST. Bankers PASSAIC. N. J.

МАЛИМ КОШТОМ

можете мати, власну господарку і забезпечити собі Вашу будучність, щоби так тяжко не гарувати на старші літа. Можете у нас купити малу фарму о 10.000 квадратових стіп найліпшої урожайної землі, рівної, чистої без жадних корчів за

$375.00, $50 ЗГОРИ І $8.00 МІСЯЧНО НА ВИПЛАТ.

Земля находиться при великім фабричнім місті Ню Бронсвік, стейт Ню Джерзи, 50.000 людности, 55 мінут віддалена з Ню Йорку, де находяться всілякі фабрики, з доброю платнею. Близько шкіл і церков. На тій землі вибудуємо Вам хату після Вашої вподоби, яку можете виплачувати як рент. — В разі купна компанія вертає кошти подорожи.
Офіс отворений також в неділі до полудня.
Не зволікайте а рішайтеся скоро. Приймаємо Ліберти Бонди як готівку. Пишіть або голосіться по дальші інформації до

HAMILTON REALTY CO.,
63 PARK ROW, WORLD BLDG., ROOM 910, NEW YORK CITY.
КОМПАНІЯ Є ПІД КОНТРОЛЕЮ СТЕЙТУ.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

ДОЛЯРИ ДО КРАЮ
пересилаємо так, що в краю виплачують переслану суму ДОЛЯРАМИ.
ШИФКАРТИ до краю і з краю на всі лінії, по компанічних цінах.
СТАРОКРАЄВІ ДОКУМЕНТА І СПРАВИ.
По блисші інформації пишіть або приходіть до:
Standard International Agency
(на місце AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE)
30 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK, N. Y.
Володимир Кнігиницький, управитель.

ДР. М. КЛАР.
Завідатель лябораторії.

ГОДИННИКИ ДАРОМ

ГОЛОВНА МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ
СВ. МИХАЙА
РОЗДАЄ ДАРОМ ГОДИННИКИ

КОЖДОМУ ПОКУПНЕВИ, КОТРИЙ КУПИТЬ ВІДРАЗУ ЗА 15 ДОЛЯРІВ РІЖНИХ ЛІКІВ І ПРИШЛЕ НАМ 25 ПРАВДИВИХ АДРЕС СВОЇХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИШІВ, ПРОЖИВАЮЧИХ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ.

ДЕЯКІ ЛІКИ НАШОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ:

Магічний КРЕМ І МИЛО для краси лиця від угрів, прищів і веснянок	$1.25
ВОЛОСОРОСТ для росту й укріплення волося	$2.00
НИЩИТЕЛЬ ВОЛОСЯ з лиця і тіла у мущин і жінок	$1.00
ЗАКРАСКА СИВОГО ВОЛОСЯ, на всі барви, щоби бути молодим, одна фляшка	$3.00
МАСТЬ від КОРОСТИ, прищів і лишаїв тіла, банька	$2.00
РЕВМАТИН, натиранне від ревматизму, ломоту тіла, простуди рук і ніг, фляшка	$2.00
ПІГУЛКИ від ревматизму, простуди і болю голови, банька	$3.00
ЖОЛУДКОВИЙ БАЛЬСАМ від катару жолудка, болів під грудьми і черева, фляшка	$2.00
ЖИТТЄВИЙ БАЛЬСАМ СВ. МИХАЙЛА для очищення зараженої і зіпсутої крови від венеричних недуг, фляшка	$3.00

Коли Ви не можете зробити замовлення на 15 долярів з висше наведених ліків, то ЗАЖАДАЙТЕ нашого повного КАТАЛЬОГА хронічних, венеричних і инших недуг.
Гроші, адреси і замовлення адресувати:
ST. MICHAEL MEDICINE CO., CARLSTADT, N. J. DEP. SW.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЛЕНЬ І БІБЛІОТЕК.

Хто потребує українських книжок для Читальні чи Бібліотеки, най віднесеться у сій справі до Книгарні „Свободи". Там є найбільший вибір української літератури, а й згадана книгарня дає на таку ціль зокрема назначений опуст на всіх книжках, що є у неї на складі.
Пишіть по катальоґ книжок т. близші інформації на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ЧОМУ МЕНОНІТИ ЗАБИРАЮТЬСЯ З КАНАДИ?

Меноніти жиють в Канаді коло 50 літ. Зжилися з тим краем, а прецінь забираються. Чому-ж?

Перш усього — Меноніти не можуть погодитися з тим, що уряд не позволяє їм мати свої окремі школи де вчать виключно по німецьки.

Меноніти кажуть, що коли їх діти пійдуть до англійських шкіл, які серед них уряд побудував, тоді їх діти забудуть релігію і звичаї своїх батьків.

Вони не хочуть, аби діти їх ішли за модою; аби переймались міськими витребеньками, музикою, театрами, і другими подібними витріщками. Меноніти вважають все те лихом.

Меноніти в Канаді діляться на кілька груп. Одною з перших є ґрупа т. з. „старих кольоністів" і вона дуже строго оберігає свої релігійні і народні звичаї. Друга ґрупа „клянґемяйндери", в околиці Штайнбаху в Манітобі, також дуже тримаєся свого батьківського рідного.

— ґрупа новійших Менонітів, що вже позволяють на автомобілі, музичні інструменти і т. п.

Одежа Менонітів загалом однакова, після взору, який полишив оснуватель їх секти. Жінки ходять головно в чорній одежі. Спідниці дуже широкі, долом, як кажуть, 12 ярдів широкі. Поверх спідниці носять ще чорну запаску. На голові шапка, позбирана над голом, а поверх неї хустка. Іншої одежі тяжко там здибати.
менонітські правила забороняють носити ковнірці і спинки. Вони мають сильні, тяжкі плащі, підшиті російським баранком, який до часу війни спроваджували з Росії.

Менонітам в Канаді поводилося не зле і на біду вони не нарікають. В околиці Плам Кулі Меніти мають в банках до півтора міліона долярів.

Деякі з них землю попродали; інші повинаймали; або полишали на когось, щоби при нагоді продав.

Осьцо значить, коли люди мають спільну систему, спільні форми і засади громадського життя і розуміють громадський обовязок!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Мітинґ тов. Українська Січ, 182 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. о 2. годині сполудня, в Пасейку при 42 Вен Бюрен ул.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Мітинґ тов. Зоря, 69 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. о годині 2.30 сполудня в Народнім Домі при 217 Іст 6-ій ул.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Мітинґ тов. Запорожська Січ, 317 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м., о 3. годині сполудня в церковній галі при Савт Вілбор евеню.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Мітинґ сестрицтва Рожд. Пр. Богородиці, 36 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. о 2. годині сполудня.

БРЕДЖПОРТ, КОНН. — Мітинґ тов. Укр. Січ, 59 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. о 2. годині сполудня в церковній галі.

АНСОНІЯ, КОНН. — Мітинґ тов. Запорожська Січ, 67 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. о 2. годині сполудня в Либерті Гол при ул. Хмельницького.

БОСТОН, МЕСС. — Мітинґ тов. Дружина князя Данила, 238 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. о 1-ій годині сполудня в церковній галі при Арлингтон ул.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Мітинґ тов. Вільна Україна, 116 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. о 2-гій годині сполудня в Лайсіюм Гол при 16 Мейн ул.

ЧЕСТЕР, ПА. — Мітинґ бр. Сош. св. Духа, 6 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. о 2-гій годині сполудня в церковній галі.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Мітинґ тов. Мир, 324 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. о 3-ій годині пополудні в галі Укр. Громади при 2309 Фермавнт евеню.

СКРЕНТОН, ПА. — Мітинґ тов. Вільна Україна, 176 від. У. Н. С., в неділю, 9. с. м. по богослуженню в церковній галі.

ГЕМТРЕМК, ДІТРОЙТ, МИШ. — Мітинґ тов. Згода, 20 від. У. Н. С. в неділю, 9. с. м. о 1. годині сполудня в галі Української Хати.

СПРОСТОВАННЄ.

Kansas City, Kans., April 3, 1922.
Вп. Пане Редактор!

Оголошенне в „Свободі", ч. 74 з 31. марта під іменем Петро Ярема, 20 No. 5th Street, Kansas City, Kans., не есть правдиве. Одно що я сего оголошення не подавав, а подав його попросту сказати дурак і потрафив уживати мойого імени. То все не есть правда що в оголошеню подано. Прошу Хвальної Редакції се спростувати, бо я вже дістав 30 листів до сего часу. Єслиб мені прийшлось на всі листи відписувати то я би мусів еще наймати писара, щоби кождому відписати. Ту робота іде тепер лихо. Люди таксамо без роботи ходять. Прошу вас Вп. Редактор прислати мені сей рукопись, я мав би охоту знати хто потрафив мого імена уживати та людям хотів кривди наробити. Остаюсь з поважанием — Петро Ярема, член від. 323 У. Н. Союза.

31

WASHINGTON
є осідком Патентового Уряду Злуч. Держав і наша НАЙБІЛЬША українська патентова канцелярія є тому ЛИШЕ в Вашінґтоні близько Патентового Уряду, щоби залагоджувати Ваші патентові справи особисто як НАЙСКОРШЕ, НАЙУЦТИВШЕ, НАЙТАНЬШЕ І НАЙЛІПШЕ.
Імя А. M. WILSON є звісне через 31 літ.
Пишіть днесь по нашу БЕЗПЛАТНУ українську книжку о винаходах і патентах:
A. M. WILSON, Inc.,
PATENTS
310 Victor Bldg.,
WASHINGTON, D. C.
(Successors to the business of A. M. Wilson, deceased, established 1891.)

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хиропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить ріжні задавнені хороби так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН

Ню Йорк офіс:
335 East 18th Street.
Понеділок середа, пятниця від 10. рано до 7. вечер.
В неділі від 10. до 1.
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd Street.
Вівторок, четвер, субота, від 12. до 8. вечер.

DR. M. SMITH
10 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодерніщі електричні апарати.

ДР. АБОВИЧ
Говорить по українськи.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХОРОБИ МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Урядові години від 9. рано до 8. веч., в неділі до 1. попол.
329 E. 10th St., близько Ave. B, New York City.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділю до 4. пополудня.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.
Порада даром.
DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

SANTAL CAPSULES MIDY
СКОРА ПОМІЧ на катар міхури і течі.
Повно і успішно.
Кожда капсулі означена MIDY
Стережіться підробів.

НАЙНОВІЩИЙ КАТАЛЬОҐ КНИГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ" ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ДАРОМ
SICHOVY BAZAR
64 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N. Y.

СТЕФ. І. ЄВУСЯК І СИНИ
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

ЖАРТИ.

Господи милостивий, а ми люди твої, чиї-ж то Москалі?

(Оповіданне Чорноморців).

Це діло було в старину, коли ще на селі ніколи ни бачили салдатів. От раз і пригнали їх на село. Селяне, побачивши вперве таке диво, зметушились: всі повискакували з хат дивиться на Москалів. Ходять Москалі по вулиці, а жінки стоять за ворітьми табунами та витрішки ловлять: ніяк ни надивляться на Москалів.

А одна шевчиха та коло печі поралась, так їй не можна було вийти з хати: то вона одно біга од печі до вікна; подивиться на тих Москалів та й каже: „Господи милостивий, а ми люди твої, чиї-ж то Москалі?" А чоловік їй: „Богові!"

Пораєтся вона, пораєтся колр печи та упять до вікна: „Господи милостивий, а ми люди твої, чиї-ж то москалі?" А швець знов: „Богові!"

Довго вона так бігала до вікна та все питалась: „Чиї-ж то Москалі?" А чоловік усе відмовляв: „Богові!" і що-разу все більше сердився. Напослід він так розлютувався, що зірвався з місця, і ну товкмачити жінку в потилицю, а сам одно промовля: „Богові! Богові! Богові! бісова дочко!"

Чого люди родяться то біляві, то чорняві, то рижі.

Два парубки зійшлися та й розмовляють:

„Ти ни знаєш, Стецьку, чого люди родяться то біляві, то чорняві?"

— „Як не знаю? Знаю!"

„А чого?"

— „Того, що одні родяться в день, і другі в ночі".

„І справді, мабуть, так! А рижі коли?"

— „Рижі?"

„Еге!"

— „Рижі теж у день, тільки тоді, як дуже жарко".

Як мужик з паном позивався.

Мужицька свиня вийшла на улицю і пішла мимо барського (панського) двора. Барська собака угляділа, вискочила за двір, здогнала її і порвала дуже здорово. Мужик розсердився на барина і подав жалобу мировому суду.

Мировий взиває на суд мужика і барина. Діждав мужик речинця, устав рано, поснідав гарно, і пішов. Зайшов до свідка, і пішли собі разом помалу. А барин устав рано, закусив гарно, напився, і звелів кучерю запрягти коляску. І сили з баринею в двох і поїхали до мирового.

Приїзжають туди, а мужик уже там. Уходять в канцелярію. Мировий суддя уже сидить за столом, а мужик стоїть посеред комнати і роскзує, як собака порвала свиню. Барин і бариння уходять і стають: барин став по праву сторону мужика, а бариня по ліву. Мировий суддя чита рішенне: „Барин має заплатити мужикови за свиню двадцять рублів". Барин тутже вийма гроші і дає мужикови. Потом і пита: „Ну, скажи, пожалуста, як він її порвав?" Мужик і каже: „Та як же порвав!? Моя свиня ішла не далеко від вашого пса. Оттак як раз, як осе ваша бариня — свиня, а ви — собака, і ваш собака кинувся, і порвав її!"

Барин зі стиду вискочив з канцелярії, а бариня за ним, сіли на коляску і поїхали поскорій.

ГОЛОДУЮЧИЙ молодий письменник України прохає своїх знакомих і земляків допомогти йому посилкою (хліб і одіж). Василь Іванович Атаманюк, Україна, Катеринослав, Колодязна вул. д. No. 2. кв. 2

A. J. Hulzy
166 - 7th Avenue
BROOKLYN, N.Y.
Український первоpядний кравець.
Phone 1797 South.

NORTH GERMAN LLOYD
Дво-шрубові кораблі
ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ
в кабінах або 3. клясою
NEW YORK — BREMEN
S. S. Seydlitz.....12. цвітня
S. S. Hannover...26. цвітня
S. S. Yorck.......10. мая
і що другу середу.
Знаменита обслуга. В 3-тій клясі вигідно замикаючися покої з 2, 4 і 6 ліжками. По близші інформації голосіться до котрого небудь льокального агента або
NORTH GERMAN LLOYD
18 PEARL ST., NEW YORK

ФАРМИ!

ФАРМА В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК

рівна і без каміння з добрими будинками, дім на два поверхи з 8 кімнат, 153 акрів землі з чого 50 акрів грубого ліса, вартости $2000, а решта під управою, 2 молоді коні, 5 добрих коров, 2 безроги, кури і вся фармерська машинерія та тулца, 12 акрів жита, вода коло дому, річка переплиєває фарму, 3 милі від міста і стації. Ціна $4.700, вплати $2500. Голоситися від 6. до 10. години вечером до: PAUL KUTYNSKYJ, 263 Avenue B, New York City. 78-82

ФАРМА, 150 акрів, з чого 80 акрів під управу, а останнє великий ліс і озеро, великий сад, около 700 овочевих дерев, дім з 15 кімнат і другі 4 забудовання, 13 дійних коров, 1 бик, 100 курий, 4 безроги, гуси, качки, 50 бушлів картофлі, 75 кукурузи і всі фармерські машини, одна і пів милі від міста. Ціна $4700, готівкою $2000. Голоситися до: Philip Lobor, 274 E. 4th St., New York City, Tel. Dry Dock 3672. 77-81

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

Старий вдовець мусить продати фарму 282 акрів, великий грубий ліс, сад з 450 овочевих дерев, дім з 14 кімнат і другі забудовання, 8 дійних коров, 4 ялівки бик, 2 коні вартости $500, 300 курий, 5 безрог і вся машинерія і вози, много сіна, вівса, картофлі, в малім місточку, 2 милі до великого міста. Ціна за все $4200, готівкою $2000. 78-83
PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th Street, New York City

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ФАРМИ! ДОМИ! ФАРМИ!

Родимці! Тепер разом з весною найліпше купувати фарми в околицях міста Syracuse, N. Y. Земля дуже добра і урожайна. Я маю 75 фарм до продання. Можете легко набути по малих вплатах і на виплат, тільки прошу наперед порозумітися зі мною листовно або особисто. Мій офіс знаходиться в моїм власнім домі. Прошу зголоситися під адресу: MARTYN TANSKYJ, 309 Lakeview Ave., Syracuse, N. Y. 75,81,87,93

КОЛИ ХОЧЕТЕ добру фарму то прийдіть подивитися на сю: Фарма 149 акрів, 30 акрів ліса, 25 пасовиска, решта під управою. Ся фарма віддалена пів милі від зелізничої стації, міста, церкви і школи, по стейтовій дорозі. Дім з 9 кімнат і 7 великих будинків в добрім стані. Вся фермерська машинерія і трактор, 4 коні, 12 коров, 100 курий. Є се велика дешевість і на дуже добрих услівях. По дальші інформації пишіть до: 80-81
J. OLEKSIAK, Skiliman, N. J.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ

Фарми найліпші з цілої Пенсильванії, де все родиться, з добрими будинками, при великих містах, зелізницях, стріт-карах і добрих дорогах. Фарми тепер танші як перешлого року та єсть тут вже богато наших людий. Фарми до вибору, великі і малі. Хто хотівби набути фарму, нехай пише до: JOHN MATKOWSKY, R. D. 1, Box 111, Quakertown, Pa. 78,81,87

НА ПРОДАЖ ФАРМА в найліпшій околици, 111 акрів, земля першої кляси, рівна без каміння, забудовання дуже добрі, дім з 10 кімнат, баня 120 ф. довга, 35 широка, 100 бушлів вівса, 60 картофель, 25 татарки, 25 курий, сіно і вся потрібна машинерія, стація близенько, до міста 1½ милі де можна все продавати. Ціна $7000, готівкою $3.300 а решта на догідні сплати. Хто хотів би набути сю фарму, прошу голоситися до: ANTHONY SKOWRONSKI, R. F. D. 1, Verona, N. Y. 80-81

ДОБРІ ФАРМИ.

Родимці! Найліпша пора тепер купити фарму. Найліпше як чоловік робить сам на себе. Отож хто має охоту набути добру фарму, то я знаю тутка у тій околици добрі фарми, що суть до спродання. Я тут єсть сам фармер і жию на фармі, тож можу і другому помочи і порадити. Хто хоче купити фарму, тут фарми суть менші і більші. Близько міст, шкіл і твердих доріг. Отож хто бажає довідатись які фарми дорогі і що на них находиться, то я кождому подам близші інформації листовно. Прошу писати на адресу: WASYL SWERDAN, Lee Center, N. Y. 78,80,81

ФАРМА 345 акрів в стейті Ню Йорк, 27 коров, бик, 10 телят, 4 коні, 6 безрог, кури, качки, гуси, приряд до вязання снопів і ладовання сіна, машина до сіяння, газоліновий інджай, всі фармерські тульца і машинерія, вози, овес, гречка і сіно. Річка для 80 коров, огороджене пасовиско, ліс, огород з 1000 яблінок (sugar maple), 6 акрів ягід, дім з 8 кімнат з всім умебльованнєм, стайня на 30 коров, стайня на коні і барна на тульца. Ціна $9500, готівкою $5000. Голоситися до: Mrs. L. Lewandowski, 9 West St., Jersey City, N. J. 81,83,85

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Молода вдова дуже дешево продає фарму 95 акрів землі, дім 12 кімнат і гарні забудовання, 2 коні, 9 коров, 3 свиний, 160 курий і всі господарські машини, близько міста і фабрик, близько стейтової дороги, чверть милі від зелізниці. Ціна $4.600, готівкою $1.500.
Фарма 60 акрів землі, дім 9 кімнат, 2 коні, 2 корови, 60 курий, близько від міста і стації. Ціна $2,600, готівкою $1.300. LOBOR & NOWAK, 274 E. 4th St., New York, N.Y. Tel. Dry Dock 3672

ПОКВІТОВАННЄ.

Агафія Бундзяк з New Haen, Conn., прислала на руки нашої адміністрації жертви в сумі $20.00, $15.00 для інвалідів в Чехословаччині а $5.00 для інвалідів у Львові, що отсим квітуємо. На сі жертви зложилися: Нік. Іваник, Каз. Гуменюк, Пилип Ружила, Марта Скалецька і Анна Зборовська по $1.00, Агафія Бундзяк $15.00.

При сім квітуємо також прислану жертву Агафією Бундзяк $10.00 для Волод. Самійленька, яку ми одержали передсим.

Всім жертводавцям, а спеціально нашій патріотці Агафії Бундзяк, яка не помине жадного поклику на добродійні і патріотичні цілі, щира подяка.
Адміністр. „Свободи".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПО ПРИЧИНІ виїзду до Европи, хочу спродати цукорню (candy store). Голоситися під ч. 340 E. 21st Street, New York City. 76-81

НА СПРОДАЖ водяний млин, бординґ гавзи, готелі, фарми, огородові і годівлі курий в окрузі Catskill, Coxsackie, Ravena, Albany — бизнесові міста і можна купити з малою готівкою. Голоситися до: J. DUNAEFF, Box 84, Coxsackie, N. Y. 67-69tu th sat—

АЛЕКСІЙ КУЛИКОВСЬКИЙ, який мешкав під ч. 2334 W. 7th St., Cleveland, O., зволить зголоситися до брата Петра, 69 Cooper St., So. Minneapolis, Minn. по лист з старого краю.

Хто знає дещо про ВАСИЛЯ РОҐАЛЬСЬКОГО із Сокаля (Загуже), який до 1914 р. перебував в Торонто, Канада, а доси нема про него жадних вістий, зволить ласкаво донести на адресу: Andrew Blashchuk, 1214 Majestic Bldg., Detroit, Mich. 79-81

БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ, димарні і вся машинерія до виробів масарських в україньсько-польській дільници. Бизнес істнує около 40 літ. Тижневий оборот $800.00. Відступаеться на 30 дневу пробу; в разі невдоволення звернется гроші. Продається з причини виїзду до краю. Голоситись по інформації на адресу: A. K., c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 79-81

НА ПРОДАЖ добрий і дешевий керидж для дитини. Голоситися до: W. Melnyczuk, 316 Springfield Ave., Newark, N. J. 80-81

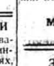
ХТО ВИНЕН?

Кепсько живеться в Америці тому, хто не знає англійского язика. Він не може навіть обяснити Американцеви, що він знає або що вміє. Без знання англійского язика Ви похожий на німого. Учіться його а буде Вам лекше жити. Після нашої легкої методи, Ви навчитесь його протягом 3 місяців. Пробну лекцію і подрібности висилаємо за 10 центів грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:
First American Preparatory School,
525 W. 47th Street, Dept. 46,
New York, N. Y.

ДО СУСІДА ЛЕМ!

Єсли хочете купити шифкарту до краю або з краю, кого спровадити, то удайтеся до мене. Також висилаю ГРОШІ до всіх частий світа по щоденнім курсі. Виробляю ПАШПОРТИ американські і краєві. Також виробляю і потверджую КОНТРАКТА купна і спродажі ґрунтів в краю. Одинокий нотар публичний на сю околицю.
МИХ. Н. ГАЛЬКОВИЧ,
MT. CARMEL—ATLAS, PA.
75,81,87,93,99

З ПРИЧИНИ ВИЇЗДУ ДО КРАЮ

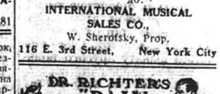

спродам цілу шевську робітню або поодиноко чоботи і черевики ручної роботи по дуже низьких цінах. Чоботи від $10.00 до $20.00, черевики від $5.00 до $10.00. Маю також на продаж і шкіру. При замовленнях треба вислати $5.00 завдатку і нумер черевиків. Голоситися до:
N. STANISLAW,
113 E. 3rd Street, New York City

РЕКОРДИ І УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД МУЗИЧНИЙ

В нас можете набути ріжнородні інструменти музичні та ґрамофони Columbia, Victor, Grandbe, Pathe і Castle. Також можете набути українські рекорди Columbia, Victor і Okeh. Ціни дешевші як деінде. Просимо спробувати а переконаєтесь що по тих цінах Ви не купите ніде. Пишіть до:
INTERNATIONAL MUSICAL SALES CO.,
W. Sherofsky, Prop.
116 E. 3rd Street, New York City

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"
Добре здоровле варта золотого доляра кожда платня є свідоцтвом доброго здоровля.
Виженіть незносимі болі правдивим Pain-Expeller, старий приятель родини. Домагайтесь на нім Anchor купецького знаку.
35 і 70 центів в аптиках або
F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 So. 4th Street,
Brooklyn, N. Y.

вартість ПАТЕНТУ вартість

Хто може отримати патент і що може бути опатентоване, як також більше пожиточних і цінних інформацій знайдете в моїй ново друкованій винаходовій і патентовій книжці, яку висилаю кождому ДАРОМ.
В Вашім власнім інтересі звертайтеся в справах винаходів до мене.
MARCIN LABINER.
Reg. Patent Atty. (S.),
3 PARK ROW, NEW YORK